2025/466

6.3.2025 г.

ПРЕПОРЪКА (ЕС) 2025/466 НА КОМИСИЯТА

от 5 март 2025 година

относно изпълнението на целите за запълване на газохранилищата през 2025 г.

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 292 от него,

като има предвид, че:

(1) С Регламент (ЕС) 2022/1032 на Европейския парламент и на Съвета от 29 юни 2022 г. за изменение на регламенти (ЕС) 2017/1938 и (ЕО) № 715/2009 във връзка със съхранението на газ ([1]) бяха въведени обвързващи минимални цели за съхранение на газ с цел повишаване на енергийната сигурност и устойчивост в Съюза. Изпълнението на тези цели изигра важна роля за гарантиране на наличността на газ, особено в периоди на голямо търсене на газ и нестабилност и несигурност на пазара, както става ясно от факта, че преди всяка от последните три зими газохранилищата на ЕС достигнаха ниво на запълване от 90 % или повече. Газохранилищата продължават да подсигуряват 30 % от потреблението на ЕС на газ през зимата и да допринасят за гъвкавостта на електроенергийната система.

(2) Положението на европейския пазар на газ се подобри значително от 2022 г. насам, макар че излагането на нестабилността на цените продължава да се дължи най-вече на по-високия дял на втечнения природен газ (ВПГ) в европейския енергиен състав и на засилената конкуренция при предлагането на ВПГ в световен мащаб с оглед на геополитическия контекст.

(3) От ноември 2024 г. насам на европейския пазар на газ се наблюдава ситуация, при която договорите за доставка на газ през лятото на 2025 г. са с по-високи цени от договорите за доставка на газ през зимата на 2025—2026 г. (отрицателен спред на цените през лятото и зимата), като в резултат на това търговските стимули за предприятията за природен газ да съхраняват газ за следващата зима са по-слаби, отколкото през предходните сезони на запълване.

(4) В същото време, въпреки че от 2022 г. насам търсенето на газ в Европа е намаляло с почти 20 %, нивата на съхранение на газ в края на отоплителния сезон за 2025 г. се очаква да бъдат по-ниски в сравнение с последните две години, макар и сходни със средните нива на запълване отпреди кризата ([2]) и значително над равнищата от 2022 г. Това ще изисква нагнетяване на по-големи количества през лятото, за да се запълнят хранилищата преди зимата на 2025/2026 г., в сравнение с предходните два сезона.

(5) В тази нестабилна и сложна среда е от решаващо значение да се запази съществената роля на газохранилищата за гарантирането на сигурността на доставките чрез запазване на задължителната цел за запълване до 1 ноември. Същевременно предоставянето на достатъчна гъвкавост на държавите членки с оглед запълването на газохранилищата през летния сезон при оптимални условия за закупуване ще отнеме от напрежението в системата и ще се избегнат изкривявания на пазара при настоящата пазарна конюнктура.

(6) В този контекст е също толкова важно да не се приемат национални мерки, които могат да окажат отрицателно въздействие върху пазара на газ или да застрашат енергийната сигурност в друга държава членка или в Европейския съюз. Когато запълването на газохранилищата е възложено на субекти, те следва да се стремят да следват разумна търговска стратегия, насочена към избягване на съществено отрицателно въздействие върху спот пазарите и пазарите на деривати.

(7) Срокът на действие на разпоредбите относно съхранението на газ, които понастоящем са в сила, и в частност член 6, букви а) и б) Регламент (ЕС) 2017/1938 на Европейския парламент и на Съвета ([3]), изтича през декември 2025 г.

([1]) ОВ L 173, 30.6.2022 г., стр. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1032/oj.

([2]) Става дума за средните нива на запълване в края на зимното потребление на газ към 1 април за периода 2017—2021 г.

([3]) Регламент (ЕС) 2017/1938 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2017 г. относно мерките за гарантиране на сигурността на доставките на газ и за отмяна на Регламент (ЕС) № 994/2010 (ОВ L 280, 28.10.2017 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1938/oj).

(8) Това означава, че гъвкавостта за запълването на газохранилищата през цялата 2025 г. трябва да се търси в рамките на съществуващата законодателна рамка. С цел по-ефективно координиране и по-интелигентно разработване на политиките за запълване на газохранилищата преди зимата на 2025/2026 г. държавите членки биха могли да се възползват от насоки при определянето и прилагането на разпоредби за гъвкавост в рамките на съществуващата законодателна рамка,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ПРЕПОРЪКА:

1. На държавите членки се препоръчва при разработването и прилагането на национални мерки за спазване на задълженията за съхранение на газ да гарантират, че тези мерки не нарушават вътрешния енергиен пазар или не оказват отрицателно въздействие върху енергийната сигурност на други държави членки или на Съюза, като за тази цел се консултират с Координационната група по природния газ. Координираните действия са от съществено значение за поддържането на целостта на общия пазар и гарантирането на справедлива енергийна сигурност в целия Съюз.

2. На държавите членки се препоръчва да прегледат прилагането на временните мерки, въведени в подкрепа на графиците на запълване и целта за запълване за 1 ноември, като преразгледат по-специално тяхното въздействие върху функционирането на вътрешния енергиен пазар. На държавите членки се препоръчва също при разработването на такива мерки да вземат предвид тяхното въздействие върху стабилността и правилното функциониране на пазарите на деривати. На държавите членки се препоръчва да проверят дали субектите, отговарящи за изпълнението на стратегиите, ако има такива, разполагат с необходимия експертен опит в търговията на енергийните пазари, включително по отношение на подходящите стратегии за хеджиране.

3. Препоръчва се държавите членки да вземат предвид действителните пазарни условия, когато вземат решение относно мерките за нивото на запълване на газохранилищата в хода на годината. Когато разглежда отклоненията от графика на запълване и взема решение относно възможните стъпки за правоприлагане, Комисията ще осигури по-голяма гъвкавост, като вземе предвид конкретните обстоятелства на пазара на газ и последиците, които те могат да окажат върху изпълнението на целите за запълване.

4. Съгласно член 6а, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2017/1938 държавите членки, които разполагат със значителен капацитет на подземните газохранилища и които биха били непропорционално засегнати от задължението за изпълнение на целта за запълване на тези съоръжения на тяхната територия, може да съхраняват количество, съответстващо на 35 % от тяхното средно годишно потребление през предходните пет години. Освен това съгласно член 6а, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2017/1938 държавите членки със значителен капацитет за съхранение на ВПГ (над 4 % от тяхното средно национално потребление на газ за предходните пет години) може да отчитат съхранението на ВПГ от гледна точка на целта за запълване за 1 ноември. Държавите членки се насърчават да използват тези възможности за гъвкавост.

5. В съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1938 държавите членки са задължени да предприемат подходящи мерки с оглед изпълнението на целта за запълване за 1 ноември. Комисията припомня обаче, че в член 6а, параграф 8 се предвижда известна гъвкавост, когато дадена държава членка е изправена пред технически проблеми, като например ограничения по газопроводите или проблеми със съоръженията за нагнетяване, с която на държавата членка се позволява да изпълни целта за запълване до 1 декември. Комисията може да счете определени пазарни условия, които водят до изключително ниски нива на нагнетяване, за равносилни на специфични технически характеристики. Това обаче не засяга задължението на съответната държава членка да представи основателни и подробни аргументи за това защо задължителната цел не може да бъде постигната изцяло.

Съставено в Брюксел на 5 март 2025 година.

За Комисията
Dan JØRGENSEN
Член на Комисията